

Муниципальное общеобразовательное учреждение

«Коркатовский лицей»

Чеве́р ту́ня – мотор поэме

«Куанен лудына» библиотек урок

Библиотекеште эртарышашлык урок

Теме: «Чевер тўня – кугу поэме» (Олык Ипайын «Айдар» йомакше почеш)

Цель: Олык Ипайын йомакше гоч йочам марий сылнымут деке шўмандаш, книга лудаш кумыландаш.

Урокын задачыже:

1. марий поэт Олык Ипайын илышыж да сылнымут пашаж дене палымым ышташ;
2. йомак-влакын могай улмыштым (калык йомак але авторын йомакше) шарлен толмо корныж дене палдараш, йомак нерген умылымашым пенгыдемаш;
3. Олык Ипайын возымо «Айдар» йомакше негызеш шочмо марий йылмынан сылнылыкшым почын ончыкташ;
4. кулешан литературым ойырен налын, лончылен да радамлен моштым виндаш,
5. сайын лудаш да сылнын каласкалаш, марий йылме дене чаткан, яндарын мутланаш туныкташ
6. йочам порылан туныкташ.

Сылнымут пайремыште кучылталтшашлык материал ден оборудований:

Компьютер але ноутбук, интерактивный доска, мультимедийный презентаций, книга выставке, шулдыран ой-влак, йомак текст, Олык Ипайын портретше

Эртарыме жап – 45 минут

Медиапродукт – мультимедийный презентаций

Кўлеш: Windows XP; Редактор Microsoft PowerPoint; Microsoft Word.

Занятийште кучылтмо медиапродуктын кўлешлыкше:

1. Палдарыме материал кумданрак почылтеш, жап аныклатеш
2. Йоча-влак ончышашлык материалым сайынрак ужыт, умылат, шарнен кодыт
3. Тунемше кўлешан информацийым кычалаш, ойырен налаш да радамлаш тунемеш

Урок эртыме радам

1. **Тўналтыш.** Библиотек пашаенг йоча-влак дене саламлалтеш, нуным паша радамыш виктара

Поро кече, йоча-влак. Могайрак кумылда? Весела, куанле? Тугеже, моткоч сай. Мый таче тендам онгай тўняш ўжам. А могайыш? Ончылныда улшо кагаз гыч тогдаен кертыда. Тарванена веле? Тарванена!

2. **Тўн ужаш**

Икмыняр йоча ончылно кагаз-влак кият. Тушто марий калык йомак-влакын лўмышт. А интерактивный доскаште ты ой-влак черет дене почылтыт. 2-шо слайд. Мутлан, «Ош вўльö», «Рывыж ден кisa», «Марий, маска да рывыж», «Каза, тага да пырыс», «Тумна ден рывыж», «Ший пўян Ший Пампалче»

- Тугеже, ме могай тўняш логалынна?

-Чынак, йоча-влак, тиде йомак. Айста ончалына да рашемден кодена, мо тугай тудо да могай тўрлö нуно лийыт?

3-шо слайд. Йомак тиде- илышыште лийын кертдымым сўретлыше калык ойлымаш. Тудо калыкын илышыже да ен-влак кокласе кыл нерген ойлат

4-ше слайд Йомак шелалтеш: калык да авторын.

Мый таче тендам «Айдар» йомак дене палымым ыштынем.

5-ше слайд почылтеш. Тудым кумдан палыме поэт Олык Ипай возен. Айста тудын нерген изишак шарналтена. Йоча-влак, тудын нерген мом каласен кертыда? Олык Ипай йоча-влаклан икмыняр сылне произведенийым возен.

Йоча-влакын вашмутышт.

Пörтылына йомак деке.

6-шо слайд

Нунын кокла гыч иктыже — «Айдар» йомак. Кузе тудо возалтын.

Йомак гыч ужашым лудына пырля. Йоча-влаклан йомак текст пуалтеш. Текст дене паша.

7-ше слайд Тўн герой-влак

8-11-ше слайд-влак Теме идей тун герой нерген

Произведений 5 ужаш гыч шога, автор нуным йомак манын палемден. Икте-весе ден чак кыдалт шогат, шонымашым ешарен, винден толыт.

Йоча-влакын произведенийын тун шонымашыже нерген ойышт.

Иктешлен кодымаш.

Йомакын тун шонымашыже- поро вийын осалым сентымыже.

Текст почеш дискуссий:

1. Мо дене тыланда йомак келшыш/ ыш келше?
2. Кузе шонеда, йомак да кызытсе саман коклаште кыл уло мо/ уке?
Уло гын, ты шотышто мом каласен кертыда?
3. Произведенийысе герой-влак кокла гыч ко гай лийнеда?
4. Тачысе занятийна тендам книга лудаш таратыш мо?

3. Иктешлымаш.

Кучылтмо литератур

1. Иванов И.С. Йоча литератур: Тунемме книга/ Кокымшо ужаш. — Йошкар-Ола: Марий полиграфическо-издательский комбинат, 1996
2. Марий калык ойпого антологий / В.Т. Михайлов чумырен. — Йошкар-Ола: Марий книга савыктыш, 2012
3. Марий орфографий мутер/ Йылмым, литературым да историйым научнын шымлыше В.М. Васильев лүмеш марий институт. — Йошкар-Ола, 2011
4. Марий сылнымут аршаш: Кугурак класслаште тунемше-влаклан/ Г.Н. Бояринова ден С.П. Чеснокова ямдыленыт. — Йошкар-Ола: Марий книга савыктыш, 2001
5. Олык Ипай Чеве́р тӱ́ня — кугу поэме: Почеламут, йомак, поэме / захарова В.С. чумырен. — Йошкар-Ола: Марий книга савыктыш, 2004
6. Писатели Марий Эл: биобиблиотграфический справочник / сост.: А. Васинкин, В. Абукаев и др. — Йошкар-Ола: Марийское книжное издательство, 2008
7. http://infourok.ru/otkrytyy_urok_po_ikn_na_temu_mariy_yomak_-_vlak-149943.htm
8. <https://ru.wikipedia.org/wiki>
9. <http://aboutmari.com/wiki>
10. <http://marlamuter.com/muter>